

Tefillah: How Can We Change Hashem's Mind?

1. Sefer Ha'ikarim (4:18)

פרק י"ח

תפילה המקרעת רוע הגזירה

*מה שהביא האנשים לפקפק בתפילה, קרוב למה שהביא אותם לסלק ידיעת ה'. וזה שהם אומרים שלא ימלט הדבר מחלוקה: – אם שנגזר מהשם טובימה על אישמה – או לא נגזר. ואם נגזר – אין צריך תפילה, ואם לא נגזר – איך תועיל התפילה לשנות רצון השם לגזור עליו טוב, אחר שלא נגזר, שלא ישתנה השם מן הרצון אל לא רצון ולא מלא רצון אל רצון. ובעבור זה יאמרו שלא יועיל כשרון המעשה אל שיגיע לאדם מהשם בעבורו טוב מה. וכן יאמרו שלא תועיל התפילה להשיג טוב מה, או להינצל מרע שנגזר עליו.

הכין עצמו לקבלו, ולפי זה נאמר, שכשנגזר על האדם טובימה, הנה הוא נגזר עליו במדרגה ידועה מכשרון המעשה, וזה כלל ייעודי התורה, וכן כשנגזר עליו רעמה, הנה הוא נגזר בהיותו במדרגה ידועה מהרוע או בהכנה ידועה, וכשתשתנה המדרגה ההיא, או ההכנה ההיא, תשתנה הגזירה בהכרח לטוב או לרע, וזה כמלך שגזר על כל הערלים שבמדינה פלונית שיהרגו, או שינתן לכל אחד כסף וזהב. ועמד אחד מהם ונימול, שתשתנה בלי ספק הגזירה ההיא, ותיבטל מעליו לרע או לטוב, כפי ההכנה שנתחדשה באיש

...

ואורך ימיו²⁶⁰." שיראה מדבריהם שהגזירות האלוהיות הן הנה בהיות המקבל בהכנה ומדרגה ידועה, ואם תשתנה המדרגה ההיא, תשתנה הגזירה ההיא, ובעבור זה הוא שאמרו: ששינוי השם יועיל לבטל הגזירה וכן שינוי המעשה. ומזה הצד הוא שתועיל התשובה לרשע. שעל ידי התשובה הוא כאילו נהפך לאיש אחר, שלא נגזרה עליו אותה גזירה. שהרי אחאב

2. Rambam Hilchos Teshuva (2:4)

הרבה מן הדבר שחטא בו ומשנה שמו כלומר אני אחר ואיני אותו האיש שעשה אותן המעשים ומשנה מעשיו כולן לטובה ולדרך ישרה וגולה ממקומו. שגלות

3. **R' Shimshon Pincus (She'arim B'Tefillah- Pesicha)**

מבוקשו. אבל יש בתפילה יסוד נוסף, והוא מה שרגיל בספרי הקדמונים, שהתפילה היא חשער והדלת לאוצרות שמים, פירוש הדבר דגם אם זכאי האדם

שערים פרקי פתיחה בתפלה ט

ע"י מעשיו או דרכי חסדו יתבי' לאיזו ברכה או ישועה, והטוב שהוא עומד מוכן בשבילו, לא יבוא לו הטוב שהוא אלא ע"י תפילה, שכך הוא ענין התפילה שהיא השער שהכל עובר דרכו, ובלי שיעבור דרך שער התפילה לא יצא שום דבר לפועל.

4. **Rashi Breishis 2:5**

הארץ לא יצאו אלה על פתח קרקע עמדו עד יום ו' ולמה כי לא המטיר ומ"ט לא המטיר לפי שאלה אין לעבוד את האדמה ואין מכיר בטובתן של גשמים וכשנאלץ אדם ודע שהם צורך לעולם ה' התפלל עליהם וירדו ולמחו האילנות והדשאים: ה' אלהים. ה' הוא שמו ^{רש"י} (ה) ביום יהיה בארץ. כל טרם שנמקרא לשון עד לא ה' הוא ואינו לשון קודם ואינו נפעל לומר הטריס כאשר יאמר הקדים וזה ו מוכיח ועוד אמר ז' כי טרם תיראהו * עדיין לא תראהו ח' ואף זה תפרש עדיין לא היה נראה כשנגמרה צריחת העולם בשש קודם שנראה אדם וכל עשן השדה עדיין לא נמח וכו' שכמו ומולא

5. **Yoma 76a**

בשנה עמד ופסק מזונותיו בכל יום והיה מקביל פני אביו כל יום אף ישראל מי שיש לו ארבעה וחמשה בנים היה דואג ואומר שמא לא ירד מן למחר ונמצאו כולן מתים ברעב נמצאו כולן מכוננים את לבם לאביהן שבשמים דבר אחר שהיו אוכלין אותו דנין איש מוהאי שאלו תלמידיו את רבו שמעון בן יוחי מפני מה לא ירד להם לישראל מן פעם אחת בשנה אמר להם אמשול לכם משל למה הרבר דומה למלך בשר ודם שיש לו בן אחד פסק לו מזונותיו פעם אחת בשנה ולא היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת

6. **Maharal (Chiddushei Agados- Bava Kama 92a)**

ברוך הוא להבטיחו דעדיין שכרו הרבה מאוד, ואלו לא התפלל אברהם על אבימלך היה מה שעשה הקדוש ברוך הוא אליו שנתן לו בן, מעוט מזכיותיו, עכשיו שהיה מתפלל על אבימלך ובזכות זה היה הקדוש ברוך הוא נותן לו בן היו כל צדקותיו כבתחלה ולא היה לו שום נכוי מזכיותיו כלל. ועוד דכל דבר אף על גב שראוי ובודאי יבא צריך שיהיה סבה שיצא ההבטחה לפעל כי השם יתברך מסבב דבר שהוא הכנה שתצא ההבטחה לפעל והיה מסבב דבר זה שיהיה אברהם מתפלל בעד אבימלך וראוי שיהיה נענה תחלה.

7. Bnei Yissaschar (Igra D'Kallah Acharei Mos)

דהנה הצור תמים פעלו וחלילה לא יעות משפט, והנה אם חטא אדם וראוי לקבל עונש בחטאו בין בגופו בין בממונו, הנה יגיע צער גדול גם לבניו חיו גם לאביו ואמו גם לאחיו ואחות מריעיו, והנה הגם שהעונש אינו שווה בכל, כי כל הקרוב קרוב מצטער ביותר, וכפי הרחקות נתמעט הצער, עם כל זה לכל אחד מגיע איזה צער. והנה אם האדם שנעש חטא, מה חטאו האנשים המקורבים שמגיע גם להם צער שמצטערים בצערו, וחלילה לומר שיתעשו בלא משפט. אלא על כרחק הכל אמת והכל בדין, דדנין באותו העת את כל האנשים המקורבין והאוהבים, ומגיע לכל אחד כפי הדין כל כך צער, ומעניש השיי את האדם הנעש, ועל ידי זה מקבל כל אחד כפי הצער המגיע לו בעברו חטא שחטא בעצמו. ובאם היה בתבורה הלזו אפילו איש אחד שאינו ראוי לקבל הצער, מסילא ינצל גם האיש החוטא מהעונש הקבוע לו בגוף ומסון,

8. Igros Moshe (Yo"D 4:51)

נמצא לפ"ז שמי שמבקש מחברו, מי שהוא אף אדם פשוט ואף אינו נזהר במצוות כל כך ואף עוד לגרועים מאלו, אם אך הוא מאמין בהשי"ת, בין שביקשו בעל פה בין שביקשו בכתב, צריך להתפלל עבורו להשי"ת. דאפשר שהשי"ת יחוש לתפלתו ולברכתו מאיזה טעם, כי הוא יודע וזוכר כל מעשה ומחשבה של כל איש ואיש, ואפשר שיש לו איזה זכות שיקבל השי"ת תפלתו בשביל זה. וגם זה גופא שמצטער בצערו של חברו ורוצה בטובתו, שמקיים בזה מצות ואהבת לרעך, הוא זכות ששייך שיקבל השי"ת תפלתו.